

Μοντέλο Μπαρόζο αλά ελληνικά

ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΣΗ

Καίτη -
24/8/08

Ο κ. Ζαν Κλοντ Τρισέ το είπε ευθέως στον νέο διοικητή της Τραπεζής της Ελλάδος, κ. Γ. Προβόπουλο, από τις πρώτες συναντήσεις τους: Του είπε ότι είναι εξαιρετικά ανήσυχος για τη χώρα μας, ότι η κατάσταση της ελληνικής οικονομίας είναι πολύ άσχημη, κι αυτό φαίνεται τόσο από τη δημοσιονομική εκτροπή (είναι κοινός τόπος ότι ο φετινός κρατικός προϋπολογισμός, απλά, δεν είναι δυνατόν να εκτελεστεί...) όσο και από το έλλειμμα του ισοζυγίου πληρωμών, στο οποίο αποτυπώνεται η προϊούσα διάβρωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας.

Τα δύο κορυφαία όργανα της Ε.Ε., η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ατύπως έχουν σημάνει «κόκκινο συναγερμό» για την Ελλάδα. Το επόμενο βήμα θα ήταν να τη θέσουν στη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος (κοινώς, σε «επιτήρηση»...) και να απαιτήσουν να ληφθούν έκτακτα μέτρα.

Ως γνωστόν, η υπαγωγή μιας χώρας-μέλους σε αυτή τη διαδικασία γίνεται όταν το δημόσιο έλλειμά της υπερβεί το όριο του 3% επί του ΑΕΠ επί δύο συνεχή έτη. Για το 2007 θα υπερβούμε το 3% αναδρομικά, αφού η Επιτροπή αμφισβητεί τα επίσημα δημοσιονομικά μεγέθη και θα «ρίξει» τα βιβλία του ελληνικού κράτους ως ανειλικρινή. Και για εφέτος, οι πλέον δυσμενείς προβλέψεις επιβεβαιώνονται, καθώς οι πρωτογενείς δαπάνες τρέχουν ακαλίνωτες, ενώ τα έσοδα έχουν «κολλήσει» (εξαιτίας της μείωσης της κατανάλωσης, του κλίματος ανοχής στη φοροδιαφυγή και της διάλυσης των εφοριών και της Υπηρεσίας Ειδικών Ελέγχων). Κατά συνέπεια, στον ορίζοντα η υπέρβαση του 3% γίνεται ορατή για δεύτερο κατά σειρά έτος.

Αυτό θέλει να αποφύγει η κυβέρνηση, διότι θεωρεί (βάσιμα...) ότι μια τέτοια εξέλιξη δεν θα είχε βαρύ αλλά, κυριολεκτικά, ασήκωτο πολιτικό κόστος. Προς τούτο, δοκιμάζει να πείσει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την απόφασή της να περιορίσει τα ελλείμματα, προσφεύγοντας σε κινήσεις που υποδηλώνουν (έως και) πανικό, όπως η επαναφορά της φορολογίας των μερισμάτων στο 35% - η μείωση της οποίας είχε παρουσιαστεί ως η μεγάλη φορολογική μεταρρύθμιση...

Κοινώς, ράβε-ξήλωνε. Λύνεται, όμως, το πρόβλημα με κάποια τέτοια μέτρα; Οχι. Αυτά που συζητούνται στα κυβερνητικά γραφεία, συνιστούν κυρίως τακτικιστικές κινήσεις βραχυπρόθεσμου χαρακτήρα και περιορισμένης απόδοσης. Υπηρετούν, ενδεχομένως, ισορροπίες μεταξύ των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη συμμετοχή μας στην Ε.Ε. αφενός και, αφετέρου, των ιδιοτελών σκοπιμοτήτων μιας κυβέρνησης που έχει οδηγήσει τον τόπο, πάλι, σε μια παρατεταμένη προεκλογική περίοδο.

Όμως, δεν λύνουν το πρόβλημα, που είναι σαφές: Οι δύο τροφοδότες της μεγέθυνσης της οικονομίας, η ιδιωτική κατανάλωση και οι εξαγωγές, στερεύουν. Το παραδοσιακό οικονομικό μοντέλο έχει εξαντλήσει τη δυναμική του - η παραγωγικότητα και η ανταγωνιστικότητα πνίγονται στον ωκεανό των δήθεν επιχειρήσεων (που διατηρούνται στη ζωή με την εισφορο-φοροδιαφυγή) και ροκανίζονται στους λαβύρινθους μιας ράθυμης και διεφθαρμένης γραφειοκρατίας.

Όταν, λοιπόν, η διεθνής κρίση αποσυρθεί από το προσκήνιο, όταν οι άλλες οικονομίες θα γυρίζουν ανοδικά, η ελληνική, αν δεν έχουν επέλθει ριζικές αλλαγές, θα συνεχίσει να σέρνεται - όπως σέρνεται η οικονομία της Πορτογαλίας τα τελευταία χρόνια. Το «μοντέλο Μπαρόζο» δεν αποτρέπεται με «τακτικές» οι οποίες (αν και χρήσιμες σε όσους επιμένουν να απολαμβάνουν νωχελικά τις ανέσεις της εξουσίας...) δεν απαντούν στις μεγάλες προκλήσεις και στις μεγάλες απειλές που ως χώρα αντιμετωπίζουμε.